

SENET DE POBRE

Globularia vulgaris L.

[1753, Sp. Pl. : 96] $2n = 32$

ssp. *willkommii* (Nyman) Wettst.

[1895, *Bull. Herb. Boissier*, 3 : 286]

NOMS POPULARS

Alemanys:	Gemeine kugelblume / Weihwedel
Anglès:	Common globularia
Àrab:	عينون شائع
Castellà:	Botón de pobre / Coronilla de fraile / Globularia mayor
Català:	Senet de pobre
Danès:	Almindelig kugleblomst / Kugleblomst
Francès:	Globulaire commune/ Globulaire ponctuée / Globulaire vulgaire
Holandès:	Kogelbloem
Hongarès:	Köziönséges gubóvirág
Noruec:	Kuleblom
Polonès:	Kulnik pospolity / Kulnik zwyczajny
Portuguès:	Globulária
Suec:	Berg-skrabba
Txec:	Koulenka vyšší

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les **Globuliariàcies** es distingeix per les flors gamopètals, superovàriques anisostèmones i fruit sec indehiscent unilocular.

El gènere **Globularia** es distingeix per les flors gamopètals irregulars formant un capítol envoltat per un involucre d'uns quants foliols per sobre un receptacle convex que té paeltes. El calze és persistent, tubulós, amb 5 divisions desiguals. La corol·la és també tubulosa, però bilabiada, amb el tub estret, el llavi superior molt curt, i el llavi inferior amb 3 lòbuls allargats. La flor té 4 estams didinams inserits a la gorja de la corol·la. Les anteres tenen 2 compartiments que s'obren per una fissura comuna. Hi ha 1 estil filiforme i un estigma bilobat. L'ovari és lliure. El fruit sec es troba clos dins el calze, és unilocular, monosperm, indehiscent. Les flors són blaves, sèssils, i s'agrupen en capítols molt densos solitaris a la tija i les rames laterals; fulles simples, coriàcies, alternes o formant rosetons, sense estípules. Tiges i fulles glabres.

Dins el gènere, **Globularia vulgaris** es distingeix per no ser llenyosa del tot, tenir a la base tiges reptants curtes a més de les dretes, i fulles de 2-12 1-4 mm, tenir els peduncles cilíndrics, amb 8-20 bràctees d'13 mm i el limbe foliar sobtadament contret en pecíol gruixut, i àpex mucronat, tridentat o emarginat; i involucre, receptacle i cara de forra del calze pilosos. És planta vivaç de fins a 30 cm, dreta gairebé llenyosa, amb tiges dretes, algunes basals curtes. Fulles radicals en rosetó, majors, planes, obovals, atenuades a la base en un llarg pecíol, enteres, emarginades o tridentades a l'àpex, amb 3-5 nervis. Les altres sèssils, lanceolades agudes. Flors del capítol blaves, d'1 cm. Involucre del receptacle amb pèls rígids. Calze pilós, amb els lòbuls el doble de llargs que el tub. Corol·la amb el llavi superior curt i bifid, i el llavi inferior profundament tripartit.

La subespècie **willkommi** es distingeix per les fulles primes i elàstiques, poc escarioses al marge, amb la dent central de l'àpex més curta que les laterals; i capítol esfèric de 8-15 mm de diàmetre.

ESPÈCIES SIMILARS

- **Globularia alypum:** mata llenyosa de fins a 80 cm d'alçària, amb capítols subsèssils.
- **Globularia cordifolia:** mata arrapada al terra, fulles emarginades en cor a la punta, amples de 4-7 mm i formant catifes més o menys denses, peduncle al final de 5-15 cm.
- **Globularia nana:** mata arrapada al terra, fulles de 2-3 mm d'amplada formant catifes molt denses, peduncles de menys de 2 cm.
- **Globularia nudicaulis:** plantes poc llenyoses, dretes amb tiges nues o amb 1-4 escates, fulles totes radicals, obovals-oblongues, molt obtuses, amb 1 nervi.

Globularia nana

Globularia cf. willkommii

Globularia nudicaulis

Globularia nudicaulis. Foto: PAUL FABRE

Globularia cordifolia

Globularia cordifolia. Foto: PAUL FABRE

Globularia alypum

Globularia alypum

PROPIETATS MEDICINALS

- antihelmíntic
- antireumàtic
- diürètic
- estimulant
- estomacal
- laxant
- sudorífic
- vasotònic

USOS MEDICINALS

- diarrea
- hipertensió
- incontinència d'orina
- mal de ventre
- rampes a les cames
- restrenyiment

DOSIFICACIÓ: infusió de 5 g/tassa × 1-3 cops al dia després dels àpats. Com a purgant 30 g/0.5L infusió fins que es refredi, abans d'anar a dormir i al desvetllar-se.

PRINCIPIS ACTIUS DE GLOBULARIA VULGARIS

- 10-catalpol-èsters: globularina, etc.
- asperulósid
- besperulòsid

* * *

FOIXARDA *Globularia alypum*

- àcid úric
- acne
- al·lèrgies
- Alzheimer
- anorèxia
- anúria
- artritis
- artrosis
- bulímia
- càncer
- caspa
- catarro
- ciàtica
- cucs intestinals
- diabetis II
- dolors
- ecbòlica (accelera el part)
- estrenyiment
- febre
- ferides
- furúncols
- gota
- hepatitis
- hiperacidesa estomacal (pirosis)
- hipertensió
- icterícia
- impotència
- intoxicacions per proteïnes
- laxant
- leucèmia
- mal d'estómac
- mal de cap
- mal de queixal (planta crua mastegada)
- mala circulació
- malalties autoimmunes
- nafres
- pielonefritis
- psoriasis
- puerperi (expulsió placenta)
- restrenyiment
- reuma
- sialagoga
- tònica

*

*

*

LLUQUETÓ *Globularia nana*

- antiinflamatori
- catarro
- faringitis
- hemorroides
- hipertensió
- mala circulació cerebral
- nafres
- tint blau FLO
- trombosis